

Dislokace protiraketové základny jako strategické rozhodnutí

Chceme-li identifikovat odstrašující příklad nesprávně vedeného strategického rozhodovacího procesu, těžko najdeme vhodnější než je potenciální dislokace některého ze segmentů americké protiraketové základny ve střední Evropě, konkrétně i u nás. Politici a komentátoři o něm začali diskutovat nejen bez základních odborných znalostí, ale i primárních relevantních informací. Byly vysloveny okamžité soudy bez zvážení všech pozitivních i negativních aspektů tohoto rozhodnutí, které se po vyslovení často těžko berou zpět. Nevzaly se mimo převažujících politických a postojoyých ani v úvahu všechny bezpečnostní, vojenské, technické, ekonomické, environmentální, personální, právní, psychologické aj. souvislosti a důsledky.

Protiraketovou obranu můžeme v souladu s vojenskou terminologií definovat jako sekundární, vynucenou a logickou defenzivní reakcí na existenci hrozby raketového napadení, a to na prvním místě balistickými raketami dalekého dosahu. Je tedy fakticky protizbraní k obraně proti existujícím, projektovaným či potenciálním útočným raketám. Plní tím zároveň preventivní funkci odrazující od vývoje a výroby zbraní tohoto typu, i když je paradoxně zároveň vzhledem k mocenskému soupeření může k dalšímu zbrojení podněcovat. Vývoj zbraní totiž obvykle iniciuje vývoj protizbraní a naopak. V tomto konkrétním případě ne nadarmo byla smlouva ABM založena na omezování protiraketových systémů.

Vzhledem ke globálním bezpečnostním hrozbám nemůže žádná země potřebu protiraketové obrany přehlížet. Je proto v popředí zájmu i Severoatlantické aliance a bezpečnostní politiky Evropské unie, jejímiž jsme členy a k jejichž protiraketovým obranným záměrům jsme se přihlásili. Primární pozornost protiraketové obraně věnují USA, které se cítí nejvíce bezpečnostně ohroženy. V souladu s tímto vymezením také existují tři relevantní systémy:

- ❑ **Protiraketová obrana bojiště NATO (ALTBMD - NATO Active Layered Theatre Ballistic Missile Defence)**, která má v souladu se *Studii systému protiraketové obrany bojiště* z roku 2001–3 zajistit obranu spojeneckých sil nasazených v operacích proti raketám s dosahem od 300 km do 3000 km, jejíž operační schopnost se plánuje na rok 2010 a Aliance na ni vyčlenila 650 miliónů eur. Je do ní zapojena i Česká republika. Tento systém má mít schopnost integrovat všechny existující a vyvíjené taktické protiraketové komplexy do jednoho komplexu. V její realizaci spolupracuje NATO zčásti i s Ruskem, které zapojuje své jednotky do těchto operací. Rusko má protiraketovou obranu, která je s ALTBMD do určité míry interoperabilní, ne však kompatibilní. (Např. ruský systém S-300 ve výzbroji Slovenské armády může za jistých okolností působit jako součást ALTBMD i NATO MD.)
- ❑ **Protiraketová obrana NATO (NATO MD - NATO Missile Defence)**, jejíž realizace se má uskutečnit v souladu se *Studii proveditelnosti protiraketové obrany NATO* (je tajná a má deset tisíc stran), o jejímž zpracování rozhodl summit NATO v Praze v roce 2002, i když značná část uvedených opatření byla rozpracována již před tímto datem. Cílem NATO MD je možnost zajistit obranu vojsk a obyvatel členů Aliance proti všem typům raket

před jejich nasazením. Zároveň má působit proti rozšiřování raketových technologií, odstrašovat potenciálního agresora, zajistit aktivní i pasivní obranu, tj. včetně likvidace následků napadení.

- ❑ **Protiraketová obrana USA (USA MD – USA Missile Defence)** se realizuje podle zákona z roku 1995. Vychází z analýzy relevantních bezpečnostních hrozeb, z hodnocení stavu raketových technologií ve světě, z možností financování a mezinárodních souvislostí a důsledků. Má mít celosvětovou působnost a reagovat na proměnlivé a nepředvídatelné hrozby omezeného útoku balistickými střelami nebo jejich náhodnému vypálení. Proto možnost rozvinutí tohoto systému Spojené státy nabízejí všem aliančním zemím. A zároveň logicky tím sdílet sekundární bezpečnostní hrozby. Naše vláda k tomu přijala příslušné tajné usnesení a republiku k rekognoskaci příslušných vojenských prostorů navštívila skupina amerických odborníků.

Máme-li z hlediska teorie řízení definovat rozhodovací proces o potenciálním umístění některého z prvků americké Národní protiraketové obrany, jde o rozhodnutí strategické povahy; má nejen významný mezinárodní, bezpečnostní a vojenský charakter, ale je spojen i s mnoha politickými, právními, ekonomickými, sociálními, psychologickými, historickými, environmentálními aj. souvislostmi, anachronickými reminiscencemi a důsledky. O to těžší rozhodování je, budeme-li Američany osloveni. Nemělo by k tomu dojít bez konzultací, opatření a záruk Evropské unie a Severoatlantické aliance.

Záměry Spojených států

Američané v analýzách bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik uvádějí, že pokud jde o možné použití balistických raket, úder v našem teritoriu, kromě náhodně odpálených raket odkudkoli, hrozí aktuálně z Íránu a ve větší vzdálenosti od naší země ze Severní Koreje.

Írán podle dostupných informací disponuje raketami Šahab 3 s doletem 1300 km a Šahab 4 s doletem 1900 km; údajně vyvíjejí raketu Šahab 5-Kosar s doletem 4000 km (Praha je od Teheránu vzdálena 3400 km). Existují informace o vývoji rakety Šahab 6 s doletem 5000 km. Írán rozvíjí i jaderný program. Zatím se ví, že nemá mezikontinentální rakety funkční a musí provést jejich letové zkoušky. Odhaduje se, že potrvá nejméně deset let, než bude schopný svými raketami území Spojených států ohrozit. Zatím se Íránu během války s Irákem podařilo vypálit rakety Scud na Bagdád i Kirkuk. Od té doby si však zajistil další rakety a technologii zejména z KLDK, s níž dále parciálně spolupracuje. Se současnými raketami může zasáhnout Izrael, Turecko a stejně vzdálené země.

Znamená to, že bude nejspíš moci zasáhnout vzdálenější území pravděpodobně stejně rychle, jako je čas potřebný pro vybudování protiraketových základů. Nejvážnějším mezinárodněpolitickým problémem je, že jak Írán, tak Severní Korea dosud odmítají se západním světem vážněji jednat.

Cílem protiraketové obrany USA proti potenciálnímu úderu *omezeného* počtu balistických řízených střel odpálených z tzv. rogue states, tj. problémových států, v nepřátelském úmyslu, tak *nešťastnou náhodou* odkudkoli, je vybudovat nákladově dostupnou a účinnou obranu. Protiraketové základny v Evropě jsou integrálním projektem amerického protiraketového programu.

Náhodné odpálení raket s jadernou hlavicí či s jejich větším počtem potenciálně možné je. Méně pravděpodobné je, že nálože pro poměrně bezpečný systém aktivace po dopadu skutečně vybuchnou. Může se tak stát u raket s klasickými výbušninami. Např. v roce 1973 došlo při odpálení rakety 8K14 (SCUD B) polskou armádou v turkmenském Aschuluku k chybnému zaměření rakety opačným směrem, která s obrovským štěstím nezasáhla ve vzdálenosti 280 km hustě osídlené město. V roce 1999 došlo k úletu cvičné rakety typu Točka s hlavicí s tříštivou submunicí, která ve vzdálenost 800 km od místa odpálení zasáhla vesnické osídlení a zabila tam většinu obyvatel. Podobné nebezpečí existuje i u dalších raket včetně raket kosmického programu. Těmto náhodným odpálením a úletům USA-MD však může čelit jen zčásti, navíc by tento zásah byl velmi nákladný.

Američané mají zatím devět sil ve Fort Greely na Aljašce a dvě sila na letecké základně Vandenberg jako součást vícevrstevnatého systému proti Severní Koreji. Chybí jim předsunutý systém proti Íránu či náhodně odpáleným raketám.

Podle expertů zatím dosavadní dílčí systém příliš nefunguje. Bývalý šéf Úřadu pro operační testování a vyhodnocování přiznal, že se jim čtyři roky nepodařil úspěšný letový test. Naopak šéf Agentury pro raketovou obranu Pentagonu prohlásil, že neexistuje žádný technický problém, který by měl vést k zastavení projektu, naopak se na letošní a příští rok připravuje několik dalších testů, při nichž má být zasažen letící cíl. Po dalších textech je úspěšnost v relaci 50:50. To je ovšem vcelku obvyklé u všech sofistikovaných zbraňových systémů.

Dosud tedy měly USA v roce 2005 dvacet protiraketových střel. Po skončení čtyřetapové výstavby mají být v cílovém stavu v roce 2011 k dispozici základny s 250 podzemními odpalovacími rampami s příslušně stejným počtem protiraketových řízených střel, dále tři velitelská řídicí centra, pět komunikačních a spojovacích center, patnáct radiolokátorů a 29 satelitů. Dislokace hlavních součástí systému se předpokládá na Aljašce, v Kalifornii, Severní Dakotě, v Massachusetts, Velké Británii a v některé ze zemí střední Evropy. Systém si pro obsluhu vyžádá 1445 odborníků. Zatím bylo investováno 14,9 miliard dolarů, v příštích pěti letech se má proinvestovat 10,4 miliardy dolarů.

V souvislosti s dislokací je nutné uvést, že i přes obecnou americkou nabídku evropským zemím se s výjimkou Velké Británie o tom neuvažovalo v žádné jiné západní zemi, např. v Rakousku nebo Dánsku.

Spojené státy tedy chtějí mít ve střední Evropě ještě před plánovanou či jenom předpokládanou výstavbou protiraketové obrany NATO předsunutý protiraketový štít ve formě základny s obrannými střelami země-vzduch, které dokáží včas odhalit, sledovat při letu a likvidovat odpálené rakety z prostoru potenciálního nepřitele. Washington zvažuje, zda plánovanou protiraketovou základnu na starém kontinentu vybuduje v Česku nebo v Polsku; Maďarsko již bylo vyloučeno. U nás nebo v Polsku Američané zamýšlejí do roku 2011 jako součást tzv. amerického raketového deštníku umístit základnu s 10 až 11 raketami. Prvky mohou být dislokovány v obou zemích.

Česká republika se ocitla v ohnisku zájmu pozornosti USA proto, že tu zbyly opuštěné a stále vhodné prostory po někdejších raketových základnách z doby Varšavské smlouvy např. v Dobříši, Libavě a v Rapoticích u Velké Bíteše, kde byly sovětské rakety S-200 VEGA s doletem 265 km a výškovou dostupností 40 km. Američané údajně preferovali Libavu, i když někteří naši vojenští odborníci jsou přesvědčeni, že nejpříhodnější by byl prostor poblíž Dobříše. Ale ten je až příliš blízko hlavního města.

O jaké rakety by mohlo jít

Usuzuje se, že nejspíš o patrioty (PAC-3 určené proti taktickým protizemním raketám), později MEADS (Medium-range Extended Air Defense System), vyvíjené Spojenými státy ve spolupráci s Německem jako náhrada patriotů, a AEGIS s řízenou střelou SM-3 či vyvíjenou zbraní KEI (Kinetic Energy Intercept), které jsou nebo budou schopny likvidovat jak balistické střely, tak střely s plochou dráhou letu a letadla. Někteří odborníci se však domnívají, že aktuálně by přícházely v úvahu ne zcela ještě funkční americké stacionární rakety GBI nebo izraelské Hetz.

V současné době se např. předpokládá, že šestnáct modernizovaných patriotů typu PAC-3 bude i poprvé umístěno na japonském území, konkrétně na americké základně na ostrově Okinawa, a to jako ochrana před severokorejskými raketami dlouhého doletu Tepodong-2. Ty jsou schopny zasáhnout cíl ve vzdálenosti cca 5500 až 6000 km, tzn. dokonce severní část území Spojených států; jejich plánovaný modernizovaný typ Tepodong-3 má mít dokonce dolet 10 000 km, tedy ohrozit i Kalifornii. Američané uvažují o tom, že pokud Severokorejci uskuteční úspěšně zkoušky s těmito raketami, že je sestřelí, a proto do tohoto prostoru přesunují i svůj protiraketový potenciál.

Jak reagují politici

Aniž by veřejnost o údajně končících rozhovorech, po nichž byla i zpracována odborné zpráva o protiraketovém štítu, znala něco přesnějšího, byla bombardována novinovými titulky *USA naléhají: Češi, chcete základnu? Americké základy v Česku: máme se bát nebo je vítat? Kde může být americká základna? Text IQ: chcete americkou základnu? Svoboda: USA chtějí znát český názor na základnu.*

Politici jako kdyby přece jenom měli jasněji, ale to jen hlavně kvůli své politické orientovanosti, a tedy i ideové determinovanosti postojů. Předseda ODS Mirek Topolánek s umístěním základny souhlasí: „Osobně říkám americké základně ano, protože by to bylo posílení našeho spojení v rámci NATO. A navíc je to důležitá věc z bezpečnostního hlediska. Ale v době vyjednávání o novém kabinetu nemůže k tomu probíhat adekvátní diskuze.“ (Čs. rozhlas červenec 2006) Jako by tím chtěl dát najevo, že není-li ještě premiérem, těžko se něco může řešit.

Předseda ČSSD Jiří Paroubek byl opatrnější: „Základny jsou silný zásah do psychiky země, do její vnitřní celistvosti. Jejich přítomnost by však byla ekonomicky přínosná. Přinesly by možná až tisíce nových pracovních míst. Ale nelze podceňovat takovou věc jako je psychika národa. Proto není od věci otázka, zda v případě politické shody neuvažovat o referendu. Pokud bychom někdy došli k tomu, že ano, pak by to ano muselo být velmi silné většinové.“ (Čs. rozhlas červenec 2006)

Názory dvou předních politiků budou v rozhodovacím procesu asi nejdůležitější. ODS však v této věci může těžko počítat s podporou prezidenta Václava Klause, který si uvědomuje, že by si souhlasem s umístěním některé z komponent americké protiraketové obrany v očích veřejnosti uškodil. Lidovci jsou v postojích rozdělení, zelení budou spíše proti a komunisté absolutně.

Rozbíhající se diskuze

Objevily se typické názory charakterizující publicistické politické spektrum. **Milan Knížák** (Základny spíše chtějme, MFD 5. 7. 2006) na jedné straně poukazoval na naši spoluodpovědnost za obranu demokracie, historické reminiscence i komornost našeho přírodního prostředí a osídlení, přesto se k výstavbě základny přiklání z jednoho dost problematického důvodu, a to že by přítomnost vojáků spojenecké země bránila rozpínavosti komunistů. Tím ale komunistům k prosazování negativního postoje k výstavbě některého ze segmentů systému americké protiraketové obrany poskytl nejlepší argument. Přítomnost cizích vojsk na určitém území není schopna zabránit, aby tu nedošlo k radikálním změnám. Z řady příkladů stačí uvést americkou základnu Guntánamo na Kubě. **Erazim Kohák** naznačoval (O nás bez nás, o nich bez nich, Právo 5. 8.), že by možná někdo o umístění americké protiraketové základny chtěl rozhodovat absolutisticky. Spíše se ale lze obávat, že se nikomu do takového strategického rozhodování nebude chtít. **Petr Uhl** (Žádná raketa není mírová, Právo 7. 8.) snášel mnoho argumentů proti výstavbě některého ze segmentů americké protiraketové základny u nás, ale nakonec dospěl k silicímu mínění vázat rozhodování na postoj EU a NATO a teprve poté uspořádat referendum. **Lukáš Jelínek** (Ano: raketám evropským, Právo 8. 8.) považuje rozhodnutí za strategické, kladl řadu znepokojivých otázek, ale v závěru se kloní k názoru o potřebě evropské protiraketové obrany. Je to jistě legitimní názor, navíc těžko se něco u nás může uskutečnit bez souhlasu Evropské unie a NATO. Jenže tento námět může řada odborníků vyvrátit argumentem, že konkrétně Evropa je v bezpečnostních otázkách až příliš nerozhodná a o činnosti Severoatlantické aliance jako kdybychom v společní době nic neslyšeli; a pokud by např. Američané, jakkoli razantně a tedy i krutě, nezasáhli do balkánského konfliktu, trvala by tam občanská válka dodnes. **Jiří Dienstbier** (Raketový deštník? Děravé řešení, Právo 9. 8.) zakládal svůj zamítavý postoj na pochybnosti, že „Írán nebo Severní Korea zaútočí špičkovou vojenskou technologií na Ameriku, Evropu či české země. K tomu by se musely nejdříve stát opravdovými velmocemi“, **Jakub Patočka** (Nenechme si od Bushe nic vnutit, MF DNES 11. 8.) vycházel z přesvědčení, že Německo, Rakousko či celá Evropská unie by takovou nabídku odmítly, protože „dlouhodobě popohánějí vpřed evropské sjednocování, mají samy koncepční představu o mezinárodní bezpečnosti, vycházející z příčin odstraňování konfliktů a důsledné mezinárodní spolupráce. Tu prosazují jak v rámci Evropské unie, tak v rámci OSN anebo i v NATO“. **Boris Valníček** (Proč Američané nepotřebují obrannou základnu v Evropě, Právo 12. 8.) pochyboval o tom, že by malé státy mohly disponovat balistickými střelami a na základě technické analýzy prokazoval absurdnost vést dráhu těchto raket z předpokládaných nepřátelských zemí přes evropské území. Zapomněl však na to, že systém má bránit i proti nešťastnou náhodou vypáleným raketám odkudkoli. **Lubomír Fiedler** (Vůči Američanům se chováme jako lokajové, MF DNES 8. 8.) reprezentuje zatím krajní pól diskutujících, je přesvědčený, že základna by sloužila jen USA, nebránila naše území, které navíc nikdo neohrožuje. Poškodilo by to i naše obchodní vztahy s Ruskem. I on se proto staví za uspořádání referenda. Názory dalších diskutujících lze zhruba přiřadit k uvedeným.

Reakce v zahraničí

Vybudování protiraketové základny na našem nebo polském území má své mezinárodně politické kontexty. V samotných Spojených státech se o něm příliš nediskutuje, o to víc v Pol-

sku. Svůj názor na otázku *Co s tím můžeme dělat?* vyslovil v polském listu Gazeta Wyborcza už na sklonku minulého roku i náčelník generálního štábu ruské armády generál Jurij N. Balujevskij: „*Jít do toho a ten štít postavit. Měli byste ale vědět, co vás pak čeká. Rusko jaderný konflikt se Západem nepředpokládá. Takové plány nemáme. Je však pochopitelné, že země, které jsou součástí takového štítu, zvyšují své vlastní riziko.*“

Je zřejmé, že schopnost proponovaného protiraketového systému nedokáže čelit ruskému jadernému potenciálu (minimálně 500 balistických střel s jadernou náplní) a Rusové to dobře vědí. Američané navíc slíbili, že se budou snažit ruské představitele ujistit, že jejich protiraketový systém ve střední Evropě není namířen proti Rusku. Nedá se však říci, že by toto ujištění Rusy přesvědčilo, dávají otevřeně najevo, že takové kroky narušují jejich spolupráci se Severoatlantickou aliancí. Ruský ministr obrany Sergej Ivanov, mimochodem jeden z předních pretendentů na prezidentský stolec po Putinově odchodu, sarkasticky na otázku běloruského novináře poznamenal: „*Výstavba protiraketové základny v Polsku by měla negativní dopad na celý severoatlantický bezpečnostní systém. Volba umístění těchto systémů je pochybná... Tedy abych to řekl jemně.*“

Jak v diskuzích pokračovat

V bezpečnostních otázkách je vždy nejdůležitější vycházet z analýzy bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik a podle toho volit příslušná opatření včetně koaličních či spojeveckého charakteru. Jinak řečeno, zda vůbec protiraketovou obranu potřebujeme a pokud ano, jak nebo s kým ji vybudovat. Kdybychom se o tom rozhodli dále vážně uvažovat, je nutno posoudit, kde a v jakém rozsahu je optimální příslušné komponenty protiraketového obranného systému umístit, aby vypálené střely mohly být co nejeфекtivněji zasaženy a způsobily co nejmenší škody. To může být jen věc odborníků, určitě ne politiků, i když sedmnáct let od listopadových událostí je těžké takové odborníky hledat.

Zatím nezbývá než se držet některých premis, zejména že by jakýkoli bezpečnostní návrh měl přijít od Evropské unie a NATO či se uskutečnit s jejich souhlasem jako součást evropské bezpečnostní strategie. K tomu je nutné připomenout, že naše země se vždy hlásila k projektu kolektivního systému protiraketové obrany i v evropském prostoru. Stačí se vrátit k naší poslední bezpečnostní strategii z roku 2003, k závěrům pražského bezpečnostního summitu i textu Evropské bezpečnostní strategie. Tento problém by měl být i předmětem příštího summitu NATO, který se koná v říjnu t.r. v Rize. Nebo bychom tam s ním měli přijít. Navíc do té doby lze s úspěchem pochybovat, že budeme mít vládu natolik funkční, aby o tom mohla kvalifikovaně rozhodovat samostatně. V každém případě by se tento strategický rozhodovací akt měl objevit v programové prohlášení nové vlády. Zatím je dostatečný časový prostor pro diskuzi. A když referendum, tak v každém případě optimálně poučené.

Analýza a hodnocení zkoumaného jevu jako strategického rozhodovacího procesu

1. Česká republika není ještě v plné míře připravena seriózně řešit podobné bezpečnostní strategické procesy, chybějí jí k tomu do jisté míry erudovaní odborníci v zákonodárném sboru i v exekutivě včetně Bezpečnostní rady státu, nemá k tomu příslušné strategické dokumenty (Bezpečnostní strategie z roku 1999, 2001 a 2003 jsou pro

řešení podobných rozhodovacích procesů příliš obecné, jen Bezpečnostní strategie 2003 se přihlásila k realizaci protiraketové obrany NATO; Bezpečnostní strategie 2005 nebyla dosud zpracována). Největším problémem je dosud i po vstupu do NATO a EU malý zájem řešit tyto strategické rozhodovací procesy v bezpečnostní oblasti.

2. Není ujasněn postup, v jakém režimu podobný bezpečnostní strategický rozhodovací proces vést. Bude-li organizován jako tajný, je nutné do stanoveného termínu jeho projednávání utajit (což se nestalo), nebo jej vést od samého počátku jako neutajený.
3. Jako u každého bezpečnostního strategického rozhodovacího procesu je nutné vycházet z bezpečnostních zájmů ČR, tzn. z konkrétních relevantních bezpečnostních hrozeb a z nich vyplývajících rizik – zda příslušný typ obrany, v daném případě protiraketové, potřebujeme, jsme-li schopni v pozitivním případě si ji zajistit sami, či v aliančních svazích se sousedy, Evropskou unií, Severoatlantickou aliancí apod.
4. Vzhledem ke globálnímu charakteru bezpečnostních hrozeb není možné je ve většině případů řešit mimo rámec OSN a zvláště EU a NATO. Česká veřejnost není pravděpodobně ještě připravena řešit podobnou problematiku bilaterálně.
5. Nejzávažnějším problémem řešení strategického bezpečnostního rozhodovacího procesu je, předcházejí-li odbornému posouzení problematiky aprioristické soudy, tj. vyslovovat zásadní soudy bez znalosti problematiky a dostatku relevantních informací.
6. Participaci na řešení strategického bezpečnostního rozhodovacího procesu je nutné předem promyslet včetně využití institutu referenda jako krajního řešení. Předpokládá to zajistit optimální informovanost o diskutovaném strategickém problému. Jistější cestou je však o jakémkoli závěrečném rozhodnutí přesvědčit naši veřejnost tak, aby k problematickému referendu vůbec nemuselo dojít.
7. Efektivní jednání o dislokaci některé z komponent americké protiraketové základny předpokládá, že vyjednávači budou mít k dispozici všechny informace, které budou výsledkem rozhodovací analýzy respektující všechny souvislosti strategického rozhodovacího procesu.

Na evropskou základnu USA chtějí umístit až deset raket, které mají za úkol zneškodnit vypálenou nepřátelskou hlavici ve střední fázi letu, tedy mimo atmosféru, až stovky kilometrů nad zemským povrchem. Jedenáct z nich je umístěno na amerických základnách na Aljašce a v Kalifornii, kde poskytují obranu proti útoku zejména ze strany Severní Koreje. Pro pokrytí oblasti Íránu a Blízkého východu potřebují Spojené státy vybudovat strategickou základnu ve střední Evropě. Zatím se mluví jen o jedné. Základna by se měla podobat americkému objektu ve Fort Greely na Aljašce, kde je devět antiraket připraveno zmařit případný útok mezikontinentálních balistických střel.

Radary včasného varování, které mají za úkol informovat o blížícím se útoku, jsou v současnosti rozmístěny ve třech státech USA, v Evropě fungují zmodernizované stanice v Grónsku a Velké Británii, s výstavbou radaru souhlasilo i Japonsko. Zkušební vypálení mezikontinentální korejské rakety letos v červenci bylo jasným argumentem, že s ochranou nelze otálet.

*Protiraketový deštník se rozevírá
Týden 32/2006*